

hij in hoofdzaak aquarellist. In 1795 heeft hij een olieverfschilderij gemaakt, zijn eigen portret in dat materiaal schijnt al van vroeger te dateeren. Toen hij Associate van de Academy geworden was, achtte hij het noodig met een verheven onderwerp aan te komen, en exposeerde een vijfde plaag van Egypte in vervelend bruin. Kort daarop in 1802 werd hij lid van die instelling, maar weigerde de gewone bedankvisite te maken. „Als ze niet met mijn schilderijen waren ingenomen”, zei hij, „zouden ze me niet hebben gekozen. Waarom zou ik ze dan bedanken?” In allen geval bewijst dit gezegde dat de leden der Academy hem niet om zijn mondaine eigenschappen kozen, zooals dat met anderen menigmaal geschied is. Ook is het uitzondering dat de R. A's een landschapschilder opnemen. Kort daarop begint hij zijn buitenlandsche reizen. Zijn beste werk voor dien tijd was wellicht uit Yorkshire, een streek waar men èn bergen, èn ruïnen van kloosters en kasteelen vond, dus juist de meest romantische die hij in Engeland vinden kon. Maar zijn zin voor het grootsche, wijsche, of gemouvementeerde maar vooral zijn niet huiselijke, doch avontuurlijke schilderaard, deed hem weldra reizen naar landen waar de bergen hooger zijn, de natuur geweldiger in haar manifestaties en effecten is, en de aspecten veelvuldiger, meer verscheiden.

Intusschen heeft zich de als topografisch teekenaar en aquarellist begonnen schilder ontwikkeld tot een artiest van hooge oorspronkelijkheid. Hij is al minder en minder natuurgetrouw, veroorlooft zich wat de ligging en de vorm der bergen, en de architectuur der kasteelen betreft (op werken die niettemin naar bepaalde plaatsen heeten) de grootste vrijheden, en wijkt ook in de kleur af van het veilig donker echt „verven” dat zijn begin-periode kenmerkt. Een maanlicht van 1797 vertoont reeds afwijkingen ten goede, van den conventioneelen trant (en maanlichten zijn langen tijd een gezocht marktartikel geweest) in een warmte van

kleur, die zeer verschilt van de stelselmatig koud-blauw geleverde gefabrieke maanlichtjes. In dien tijd begint ook zijn gevoel voor wijde afstanden, zijn zeer persoonlijke opvatting van compositie zich te doen gelden. „The Garden of the Hesperides” is een schilderij uit den tijd van zijn eerste buitenlandsche reizen, en is verder merkwaardig om de eigenaardige mengeling van classicisme en moderne natuurlijkheid in een periode, toen hij reeds volstrekt persoonlijk, door niets dan de natuur beïnvloed werk achter den rug had; het was een terugkeer tot de traditie van het „schilderij”. Terwijl hij het volgende jaar in zijn „Sun Rising through Vapour” al zijn hartstocht voor grootsche en mysterieuze lichteffecten legt. „Calais Pier”, een nog vroeger beeld van de schoonheden, die hij op het vasteland vond, een schilderij vol leven en beweging, doch nog niet sterk van kleur. De afwisseling van onderwerpen, van het grootsche berg-landschap of zeegezicht tot de klassiek-romantische combinatie van landschap, figuur en architectuur à la Claude, tot het idyllisch portret van een „gentleman's seat” of een tuïnmans- of boschwachterswoning, blijft tot in zijn later werk door verrukken als karakteristiek voor een meester, wien niets te verheven en niets te „gewoon” was.

Hij verkocht in dien tijd nog zelden schilderijen, doch leefde van zijn aandeel in den verkoop der gravures, die er zeer veel werden gemaakt. Wellicht is dit mede een der oorzaken, die met de reeds vermelde neiging om met de in Engeland zoo goed vertegenwoordigden Claude Lorrain te concurreren, zijn Liber-Studiorum deden ontstaan. Claude's Liber Veritatis was overigens van opzet geheel anders, de Fransche meester maakte naar zijn voltooid werk, een soort van memoranda, als om voor zich zelf vast te leggen, wat hij telkens gemaakt had, en zonder het doel dit werk uit te geven. Turner verdeelde de serie etsen van zijn Liber Studiorum (een boek van studies, duseen soort van dagboek zijner artistieke evolutie) in